

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1613

Vragen van het lid **Van Raan** (PvdD) aan de Ministers van Economische Zaken en Klimaat en van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over *het bericht dat de overheid de glastuinbouw heeft geholpen om het betalen van de CO₂-prijs te ontwijken* (ingezonden 31 oktober 2019).

Antwoord van Minister Wiebes (Economische Zaken en Klimaat) en van Minister Schouten (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) (ontvangen 5 februari 2020)

Vraag 1

Kent u de berichten «Overheid hielp tuinders Europese CO₂-prijs te ontwijken» en «De CO₂-heffing die nooit werd geïnd»?^{1 2}

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Klopt het dat de overheid sinds 2012 glastuinbouwbedrijven actief heeft geholpen om zich te onttrekken aan het Europese emissiehandelssysteem ETS? Zo nee, hoe zit het dan?

Antwoord 2

Nee, veel glastuinbouwbedrijven vallen sinds de afgelopen jaren om legitieme redenen niet langer onder het ETS. Om misbruik te voorkomen, houdt de NEa hierop toezicht.

Vraag 3

Klopt het dat van de ruim honderd Nederlandse tuinbouwbedrijven die oorspronkelijk aan het ETS deelnamen, er nu slechts vijftien over zijn? Zo nee, hoe zit het dan?

¹ NRC Handelsblad, 24 oktober 2019, <https://www.nrc.nl/nieuws/2019/10/24/overheid-hielp-tuinders-europese-co2-prijs-te-ontwijken-a3978008>

² NRC Handelsblad, 25 oktober 2019, <https://www.nrc.nl/nieuws/2019/10/25/de-co2-heffing-die-nooit-werd-geind-a3978119>

Antwoord 3

Er zijn drie redenen dat bedrijven niet meer deelnemen aan het ETS:

Bedrijven hebben het vermogen van hun installaties verminderd;

Bedrijven hebben zich opgesplitst;

Bedrijven voldoen op basis van de «back-up regeling» niet langer aan de ETS-criteria.

Al deze redenen zijn in lijn met de ETS-regels en nauwkeurig getoetst door de NEa om te voorkomen dat er misbruik gemaakt wordt van deze regels

Vraag 4 en 5

Kunt u een tijdlijn verschaffen van het aantal Nederlandse glastuinbouwbedrijven dat jaarlijks deelnam aan het ETS, inclusief de financiële bijdrage die daarbij werd geleverd?

Klopt het dat door deze gang van zaken de Nederlandse tuinders enkele tientallen miljoenen euro's minder hebben betaald via het ETS? Kunt u deze bedragen specificeren?

Antwoord 4 en 5

De NEa heeft in een rapport uit 2018³ een dergelijke tijdlijn opgenomen. In tabelvorm laat deze zich als volgt vertalen:

	Aantal
2012	90
2013	44
2014	36
2015	28
2016	26
2017	19

Deze bedrijven vallen niet onder ETS. Er is derhalve geen sprake van dat deze bedrijven minder betaald hebben via ETS. Het kabinet kan daarom geen bedragen specificeren.

Vraag 6

Erkent u dat deze handelwijze een grote mate van onrechtvaardigheid in zich heeft, mede vanwege het feit dat de glastuinbouw al stevige belastingvoordelen geniet inzake de energiebelasting? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Nee, dat erkent het kabinet niet. Uit de evaluatie van het verlaagde tarief in de energiebelasting die in 2016 is uitgevoerd, blijkt dat de verlaagde energiebelastingtarief voor de glastuinbouw nog steeds bijdraagt aan het doel waarvoor het verlaagde tarief indertijd is ingesteld, namelijk het voorkomen van een onbedoelde lastenverzwaring voor de glastuinbouwsector doordat deze relatief kleinschalige sector, anders dan overige energie-intensieve sectoren, onvoldoende profiteert van degressieve tariefstructuur (een tariefstructuur waarbij de verschuldigde belasting als percentage van de heffingsgrondslag (gemiddelde belastingdruk) daalt naarmate de grondslag hoger wordt).

Vraag 7 tot en met 11

Welke boodschap vindt u dat er afstraalt van een overheid die, terwijl de klimaatcrisis in volle gang is, een sector actief helpt met het omzeilen van het betalen van de CO₂-prijs?

Erkent u dat deze handelwijze schadelijk is voor het vertrouwen van burgers in de wijze waarop de overheid omgaat met haar klimaatdoelen? Zo nee, waarom niet?

Wat is uw inzet om dit geschonden vertrouwen te herstellen?

Erkent u dat deze handelwijze schadelijk is voor het vertrouwen van burgers in de wijze waarop de overheid omgaat met het handhaven van regelgeving? Zo nee, waarom niet?

Wat is uw inzet om dit geschonden vertrouwen te herstellen?

³ <https://www.emissieautoriteit.nl/documenten/publicatie/2018/05/09/ingetrokken-emissievergunningen-eu-ets-2012-2017>

Antwoord 7 tot en met 11

Het kabinet vindt het bijzonder spijtig als er een beeld zou zijn ontstaan dat de overheid in dit kader onjuist gehandeld zou hebben. Dit beeld wil het kabinet graag corrigeren.

Glastuinbouwbedrijven hebben om die legitieme redenen het ETS verlaten: Verminderen van vermogen van installaties, door bijvoorbeeld door het treffen van energiebesparingsmaatregelen of door toepassing van duurzame energie. De NEa heeft getoetst of het vermogen daadwerkelijk verminderd was;

Vrijwillig opsplitsen van bedrijven aan de hand van criteria uit de Wet milieubeheer;

Door uitvoering te geven aan de «back-up regeling», waardoor de primaire ketel en de back-up ketel niet gelijktijdig aan kunnen staan, waardoor het vermogen beperkt is.

Deze redenen zijn in lijn met de ETS-regels en bij geen van deze gevallen is het doel om te voorkomen dat de glastuinbouw zijn bijdrage moet leveren aan de reductie van CO₂-uitstoot in Nederland. Integendeel, er zijn met de sector ambitieuze afspraken gemaakt om in 2020 en in 2030 de CO₂-uitstoot significant te verminderen.

Vraag 12

Waaruit blijkt dat deze werkwijze geen negatieve impact zal hebben op het behalen van de doelen uit het Klimaatakkoord?

Antwoord 12

In het Klimaatakkoord zijn afspraken met de glastuinbouwsector gemaakt over de sectorale klimaatdoelen in 2030. Afgesproken is om de huidige succesvolle transitie-aanpak voor te zetten. Partijen bouwen daarbij voort op het Innovatie en Actie Programma «Kas als Energiebron» dat zich richt op een klimaatneutrale glastuinbouw. Voor het behalen van de klimaatdoelstellingen is de sector daarnaast afhankelijk van externe ontwikkelingen en samenwerkingsprojecten met andere sectoren, zoals de prijsontwikkeling in de vrije energiemarkt, kennis- en innovatie-ontwikkeling geothermie, benutting restwarmte, duurzame elektriciteit en voor de sector uiterst belangrijke CO₂-afvang en levering. Samen met de sector zet de rijksoverheid zich vol in om de vereiste CO₂-reductie te realiseren.

Vraag 13

Wat is uw inzet om een einde te maken aan deze werkwijze?

Antwoord 13

Door het toezicht van de NEa op de wettelijke regels heb ik er vertrouwen in dat mogelijk misbruik van de regels erg klein is.

Met de afspraken over een jaarlijks dalend CO₂-plafond voor de glastuinbouwsector, het CO₂-sectorsysteem en de afspraken in het Klimaatakkoord is het niet nodig om de werkwijze aan te passen.

Vraag 14

Wat is uw inzet om de niet-betaalde sommen alsnog te vorderen en ten gunste te laten komen aan het behalen van de klimaatdoelen?

Antwoord 14

Tot en met 2016 is de glastuinbouwsector onder het afgesproken jaarlijks dalend CO₂-plafond gebleven en hoeft de sector conform de wet- en regelgeving geen compensatie te betalen. Deze bedrijven vallen niet onder ETS. In 2017 is het sectorplafond overschreden en moet dus compensatie betaald worden.

Vraag 15

Kunt u deze vragen beantwoorden voor het debat over de begroting 2020 van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat?

Antwoord 15

Nee.

Toelichting:

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen van de leden Bromet en Van der Lee (beiden GroenLinks), ingezonden 31 oktober 2019 (Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 1601).